

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 206/2015-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. mája 2015 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti CENTINE, s. r. o., Záhradnícka 14, Bratislava, zastúpenej spoločnosťou TORA Legal, s. r. o., Laurinská 18, Bratislava, v mene ktorej koná advokátka a konateľka Mgr. Alexandra Čižmáriková, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo/16/2012 z 30. januára 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti CENTINE, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júna 2014 doručená sťažnosť spoločnosti CENTINE, s. r. o., Záhradnícka 14, Bratislava (ďalej len

„sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Obdo/16/2012 z 30. januára 2014.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka ako žalobkyňa je účastníčkou konania o zaplatenie istiny s príslušenstvom z titulu náhrady škody, ktoré je vedené Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 26 Cb/201/2003 proti odporcovi Centrálnemu depozitáru cenných papierov Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“ alebo aj „dovolať“). Okresný súd rozsudkom č. k. 26 Cb/201/2003-439 z 27. júna 2011 nároku sťažovateľky vyhovel. Sťažovateľka vytýkala v žalobe porušenie zákonných povinností žalovaného, ktorý nezamedzil prevod akcií žalobkyne na záložného veriteľa a spôsobil jej tak škodu, výšku ktorej stanovila na základe odborného posudku, ktorý predložila súdu. Okresný súd rozhodol v súlade so záväzným právnym názorom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), ktorý krajský súd vyslovil v uznesení o odvolaní č. k. 3 Cob/218/2009-315 z 9. júna 2010.

Proti uvedenému rozsudku podal včas odvolanie žalovaný, ktorý namietal nevykonanie nápravy porušenia jeho práva, neúplne zistenie skutkového stavu, opomenutie vykonania viacerých podstatných dôkazov, tiež skutočnosť, že nebola splnená podmienka na priznanie náhrady škody, a to vznik škody. Ďalej namietal, že súd sa nezaoberal jeho námietkami, neprihliadol na jeho návrh na vypracovanie znaleckého posudku, nezaoberal sa posúdením liberačných dôvodov a tiež aj priznanú výšku náhrady trov konania. Odvolací súd rozsudkom č. k. 3 Cob/414/2011-485 zo 14. decembra 2011 rozhodnutie prvého stupňa potvrdil ako vecne správne.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie v zákonnej lehote, ktoré odôvodnil tým, že sa mu postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Dovolací súd uznesením

sp. zn. 2 Obdo/16/2012 z 30. januára 2014 zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie.

Sťažovateľka namieta postup a rozhodnutie najvyššieho súdu a považuje odôvodnenie napadnutého uznesenia za „nelogické, abstrahujúce od procesných súvislostí konania, supľujúce prejav vôle účastníka konania, zmätočné, jednostranné, v rozpore s procesným právom a konštantnou judikatúrou, a teda arbitrárne“. Odôvodnenie arbitrárnosti uvádza sťažovateľka vo vzťahu k dvom vadám konania identifikovaným najvyšším súdom a spočívajúcim v tom, že sudy nižších stupňov dostatočne neodôvodnili podmienky vzniku nároku na náhradu škody a že nevykonali navrhnutý dôkaz, resp. neuviedli dôvody, prečo navrhnuté dokazovanie nebolo vykonané.

Sťažovateľka v sťažnosti argumentuje proti výhrade o nedostatočnom zdôvodnení vzniku nároku na náhradu škody, k čomu ďalej uvádza, že „je zrejme že napadnuté uznesenie formalisticky, v rozpore so skutočným stavom bezdôvodne ukladá súdom nižšieho stupňa povinnosť odôvodniť predpoklady pre vznik nároku na náhradu škody, pričom sa tieto sudy v skutočnosti každým jednotlivým predpokladom zaoberali a odôvodnili ho vo väzbe na ustanovenia právnych predpisov ako i vykonané dokazovanie spôsobom, ktorý podľa vyššie citovaného nálezu ÚS SR zodpovedá požiadavke pre realizáciu práva na spravodlivý súdny proces. Strohé konštatovanie dovolacieho súdu o nedostatku v odôvodnení rozhodnutí nižších stupňov nepravdivo a v príkrom rozpore s odôvodnením uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Cob 218/09-315 uvádza, že toto rozhodnutie vyslovilo právny názor iba čo sa týka jedného predpokladu vzniku nároku na náhradu škody. Ako je zrejme citácie uvedeného uznesenia Krajského súdu, ide o tvrdenie dovolacieho súdu, ktoré je preukázateľne v priamom rozpore so skutočným stavom a textáciou dotknutého rozhodnutia, a ktoré navyše vytvára procesnú nejednoznačnosť, zmätočnosť a rozporuplnosť v záväznosti právnych názorov pre prvostupňový súd po zrušení rozhodnutí a vrátení veci na konanie na prvý stupeň (v časti čo je vlastne konštatované ako preukázané). Tak nebezpečne vytvára právnu a aplikačnú neistotu nielen pre sudy nižších stupňov ale najmä pre účastníkov konania, keď v rozpore s jazykovým, logickým a jednoznačným odôvodnením právoplatného uznesenia Krajského

súdu sp. zn 3Cob 218/09-315 vo veci predpokladov vzniku nároku na náhradu škody, nepravdivo uvádza, že toto rozhodnutie konštatuje len jeden predpoklad vzniku nároku na náhradu škody a pritom jednoznačne konštatuje v závere splnenie troch predpokladov.

Sám dovolací súd v napadnutom uznesení tak nerešpektuje požiadavku na odôvodnenie súdnych rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p., hoci za to kritizuje súdy nižších stupňov. Isto je napadnuté uznesenie gramaticky, štylisticky a lexikálne správne, avšak sťažovateľ má z vyššie uvedených dôvodov za to, že z hľadiska jeho obsahu je napadnuté uznesenie v rozpore s procesnou situáciou, odôvodnené formálne, stručne, jednostranne a nelogicky vzhľadom na obsah odôvodnení rozhodnutí súdov nižšieho stupňa a priebeh konaní.“.

K námietke dovolacieho súdu o nevykonaní znaleckého dokazovania sťažovateľka uvádza:

«V zmysle § 127 ods. 4 O. s. p. namiesto posudku znalca možno použiť potvrdenie alebo odborné vyjadrenie príslušného orgánu, o správnosti ktorých nemá súd pochybnosti.

Prvostupňový súd tak použil odborné vyjadrenie spracované vo forme znaleckého posudku vypracovaného spoločnosťou INTERAUDIT Trenčín spol. s r.o. zo dňa 03.04.2002 pod číslom [REDAKOVANÉ]. Ako uviedol prvostupňový súd „Tento posudok je vypracovaný znaleckou organizáciou riadne zapísanou v zozname znalcov v odvetví oceňovanie a hodnotenie podnikov. Znalecká organizácia zvolila kombinovanú metódu hodnotenia spoločnosti emitenta TOPOS Továrniky a. s., ktorá zohľadňuje majetkovú ako aj podnikateľskú metódu. V znaleckom posudku zohľadnila majetkové a nemajetkové výhody pre majiteľa oceňovaného podielu ako aj jeho vplyv na riadenie podniku a možnosť speňazenia podielu, keď ocenenie zahŕňa aj zrážku 15 %. Žalovaný namieta objektívnosť znaleckého posudku, ale túto svoju námietku nijak nepreukázal ani nenavrhol v tomto smere akýkoľvek dôkaz. Súd má za to, že znalecká organizácia pri vypracovaní znaleckého posudku postupovala v zmysle príslušných právnych predpisov a z toho dôvodu, ako aj z dôvodu hospodárnosti a rýchlosti súdneho konania, akceptoval spomínaný znalecký posudok ako objektívny listinný dôkaz preukazujúci výšku škody na strane záložcu. Z tohto

dôvodu súd považuje výšku hodnoty akcií a teda aj výšku škody za dostatočne zistenú a preukázanú.“

Je teda zrejmé, že súd nemal pochybnosti o správnosti záverov predloženého znaleckého posudku a postupoval v súlade s § 127 ods. 4 O. s. p. a teda tento použil namiesto posudku znalca, ktorého v zmysle § 127 ods. 1 O. s. p. neustanovil.»

Sťažovateľka ďalej dodáva, že žalovaný po poučení súdom v zmysle § 120 ods. 1 a 4 OSP nedeklaroval žiaden návrh na dokazovanie, a preto tvrdí, že dovolací súd „*tak v napadnutom uznesení abstrahujúc od vyjadrenia samotného účastníka konania, ba dokonca v priamom rozpore s ním, identifikoval údajný návrh na dokazovanie, a nelogicky, arbitrárne konštatoval zmätočnosť rozhodnutí súdov nižších stupňov pokiaľ sa tieto vyčerpávajúcim spôsobom v odôvodnení nevysporiadali s de facto nečinnosťou a procesnou nezodpovednosťou účastníka konania. Napadnuté uznesenie je tak absolútne nelogické pokiaľ za účastníka konania identifikuje návrh na doplnenie dokazovania, ktorý on konštatoval po zákonom poučení, že nemá a navyše ukladá súdom nižšieho stupňa sa s takýmto neexistujúcim návrhom vyčerpávajúco vysporiadať. Dovolací súd ďalej v rozpore so svojou konštatnou judikatúrou konštatoval dôvod zmätočnosti rozhodnutia tam, kde jednoznačne v predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ide prípadne o inú vadu konania, ktorá ale sama osebe prípustnosť dovolania nezkladá. V rozpore s jestvujúcou judikatúrou nachádza dôvod prípustnosti dovolania v zmysle §237 písm. f) O. s. p. tam, kde ho konštantne judikatúra aj Najvyššieho súdu SR odmieta a konštatuje iba vo výnimočných prípadoch dôvod dovolania podľa §241 ods. 2 písm. b) O. s. p. Najvyšší súd SR ústavne nekonformne aplikoval ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku z hľadiska prípustnosti dovolania a nad rámec svojej prieskumnej činnosti za účastníka konania identifikoval jeho návrh na dokazovanie a v rámci iracionálneho zdôvodnenia uložil súdom nižšieho stupňa, aby sa s takýmto návrhom vysporiadali.“*

Vzhľadom na skutočnosti uvádzané v sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prerokovaní jej sťažnosti takto rozhodol:

„Základné právo Sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo/16/2012 zo dňa 30. januára 2014 porušené bolo.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo/16/2012 zo dňa 30. januára 2014 zrušuje a vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť Sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia vrátane DPH na účet jeho právneho zástupcu, ktoré budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu, a to do jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu.“

Podaním z 30. júna 2014 sťažovateľka doplnila svoju sťažnosť o ďalšie listinné dôkazy, ktoré majú svedčiť v jej prospech.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

V sťažnosti sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo/16/2012 z 30. januára 2014.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Najvyšší súd v odôvodnení namietaného uznesenia z 30. januára 2014, ktorým zrušil uznesenie krajského súdu č. k. 3 Cob/414/2011-485 zo 14. decembra 2011 a uznesenie okresného súdu č. k. 26 Cb/201/2003-439 z 27. júna 2011 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, k dôvodom svojho rozhodnutia uviedol:

„Ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p. sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní' (II. ÚS 78/05). Avšak aj odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí účastníkov konania jednoznačne presvedčiť o správnosti záverov súdu a rovnako v prípade kontroly správnosti rozhodnutia musí odôvodnenie rozsudku slúžiť na objasnenie dôvodov konkrétneho rozhodnutia súdu.

Vychádzajúc z vyššie uvedených aspektov, dospel dovolací súd k záveru, že právo žalovaného na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia v danom prípade porušené bolo. Súd prvého stupňa totiž napadnutým rozhodnutím priznal žalobcovi žalovaný nárok titulom náhrady škody podľa ust. § 89 zákona o cenných papieroch v spojení s ust. § 373

Obchodného zákonníka. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa však nie je dostatočne zrejmé ako boli v konaní preukázané základné predpoklady zodpovednosti za škodu, t. j. vznik škody a jej výška, príčinná súvislosť (kauzálny nexus) medzi vznikom škody a porušením povinnosti a existencia okolností vylučujúcich zodpovednosť. Uvedený nedostatok neodstránil ani odvolací súd v napadnutom rozhodnutí, keď sa obmedzil na konštatovanie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa a k dovolateľom namietaným skutočnostiam neprihliadol s tým, že súd prvého stupňa rozhodol v súlade so zákonom, keď sa riadil v zmysle § 226 O. s. p. právnym názorom odvolacieho súdu v jeho skoršom zrušujúcom rozhodnutí. Opomenul pritom, že právny názor bol vyslovený len v jednom predpoklade zodpovednosti za škodu, a to k otázke porušenia právnej povinnosti.

Z obsahu spisu je ďalej zrejmé, že žalovaný v priebehu konania navrhol vykonať dokazovanie nariadením znaleckého dokazovania, pretože znalecký posudok predložený žalobcom považoval za nereálny a neobjektívny, nakoľko pri jeho vypracovaní boli použité náhradné metódy určovania hodnoty spoločnosti, a tým aj hodnoty akcií, ktoré sú spochybniteľné. Znalec pri stanovení hodnoty spoločnosti vychádzal z predpokladaného vývoja spoločnosti v horizonte piatich rokov, pričom ukazovatele vývoja boli nastavené ideálne. Naplánoval neustály a ideálny rast spoločnosti, pričom nezobral do úvahy možné riziko podnikania. Súd prvého stupňa nevykonal dokazovanie znaleckým posudkom navrhnuté dovolateľom a neuviedol dôvod prečo takýto dôkaz nevykonal. Odvolací súd rovnako neuviedol, prečo nebolo v prvostupňovom konaní vykonané dovolateľom navrhnuté dokazovanie, čím fakticky prevzal vady rozsudku súdu prvého stupňa. Dovolací súd v súvislosti s uvedeným návrhom dovolateľa poukazuje na skutočnosť, že odkázanie odvolacieho súdu na poučenie podľa § 120 ods. 1 a ods. 4 O. s. p., ktoré bolo vykonané súdom prvého stupňa na pojednávaní dňa 21. apríla 2009 nie je dostačujúce a správne, pretože rozsudok súdu prvého stupňa bol uznesením odvolacieho súdu zrušený a vec bola vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V novom rozhodnutí o veci na pojednávaní 27. júna 2011 súd prvého stupňa nanovo poučil účastníkov podľa § 120 ods. 1 a 4 O. s. p. Podľa názoru dovolacieho súdu nie je možné uzavrieť, že na dôkazy navrhnuté do ostatného vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie, sa neprihliada. Bolo preto povinnosťou súdu náležité sa vysporiadať s návrhom dovolateľa zo dňa 3. marca 2011, kedy tento

navrhol vykonať kontraposudok, resp. doplnenie dokazovania vypracovaním nového znaleckého posudku. Keďže bolo doplnenie dokazovania riadne navrhnuté dovolateľom, súd v prípade jeho nevykonania mal jasne uviesť, prečo takýto návrh neakceptoval a takto navrhnutý dôkaz nevykonal. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 44/2011, podľa ktorého nestačí, aby všeobecný súd na argument účastníka konania iba formálne zareagoval, ale musí sa s ním vyrovnáť dostatočne a v prípade, ak tento argument odmietne, musí dostatočným spôsobom uviesť, prečo ho považuje za nesprávny, t. j. musí ho vyvrátiť. Rovnaké stanovisko v obdobných prípadoch zaujal aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý konštatoval, že pojem spravodlivého procesu vyžaduje, aby vnútroštátny súd, ktorý poskytol stručné dôvody pre svoje rozhodnutie, či už tým, že do neho včlenil dôvody uvedené nižším súdom alebo inak, sa skutočne zaoberal podstatnými otázkami, ktoré mu boli predložené na posúdenie a aby bez ďalšieho jednoducho neprevzal závery, ku ktorým dospel nižší súd (*Helle c. Fínsko* v rozhodnutí zo dňa 19. decembra 1997, *Tatishvili c. Rusko* v rozhodnutí zo dňa 22. februára 2007, *Hirvisaari c. Fínsko* v rozhodnutí zo dňa 27. septembra 2010). Keď sa konajúci súd rozhodujúci o opravnom prostriedku sťažovateľa nevysporiada správne relevantnou argumentáciou sťažovateľa adekvátne a preskúmateľné alebo nekonštatuje irelevantnosť jeho právnej argumentácie, poruší základné právo na súdnu ochranu garantované čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý proces garantované čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 44/2011).

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že v napadnutom rozhodnutí absentuje vyčerpávajúca právna argumentácia, ktorá by sa týkala nevykonania dovolateľom navrhnutého nariadenia znaleckého dokazovania ako aj v napadnutom rozhodnutí nie je tiež dostatočne odôvodnené preukázanie už uvedených základných predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu a nároku na zaplatenie úroku z omeškania. Súd prvého stupňa a aj odvolací súd sa tak vo svojich rozhodnutiach dostatočne nevysporiadali so skutočnosťou, ktorá má pre konanie rozhodujúci význam, a to v otázke naplnenia predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu podľa ust. § 89 zákona o cenných papieroch v spojení s ust. § 373 Obchodného zákonníka, a preto nesplňajú kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle ust. § 157 ods. 2 O. s. p. Tieto rozhodnutia sú z tohto dôvodu nepreskúmateľné a zjavne

neodôvodnené, čím došlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces.

Vzhľadom na výskyt procesnej vady konania uvedenej v § 237 O. s. p. dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu i rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2, ods. 3 O. s. p.).“

Ústavný súd po oboznámení sa so sťažnosťou a k nej pripojenými listinnými dôkazmi konštatuje, že najvyšší súd vo svojom rozhodnutí vysvetlil, z akého dôvodu dospel k záveru, že základné predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu neboli v konaní dostatočne preukázané. Pokiaľ všeobecné súdy rozhodli o tom, že sťažovateľke vznikla škoda, z odôvodnenia ich rozhodnutí nevyplýva posúdenie všetkých skutočností, ktoré mohli mať vplyv na vznik reálnej škody a príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a porušením povinnosti.

Podmienkou vzniku zodpovednostného právneho vzťahu medzi subjektom porušujúcim právnou povinnosť je okrem porušenia tejto povinnosti a vzniku škody aj príčinná súvislosť (kauzálny nexus) medzi konaním, resp. opomenutím a vzniknutou škodou. Vzťah medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody musí byť bezprostredný. Existencia príčinnej súvislosti musí byť v každom konkrétnom prípade bezpečne preukázaná, nemožno ju len predpokladať, pričom povinnosť tvrdenia, bremeno tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno, čo sa týka príčinnej súvislosti v civilnom procese, zafažuje v zásade toho účastníka, ktorého tvrdenie má byť preukázané. Tvrdenie, že prvostupňový súd sa pri posúdení vzniku zodpovednosti za škodu riadil v zmysle § 226 OSP skorším zrušujúcim uznesením odvolacieho súdu, nie je namieste, keďže právny názor bol vyslovený len v jednom predpoklade zodpovednosti za škodu, a to v otázke porušenia právnej povinnosti.

Názor najvyššieho súdu, že sa všeobecné súdy dostatočne nevysporiadali so skutočnosťou, ktorá má pre rozhodnutie o tom, či boli naplnené predpoklady pre vznik škody rozhodujúci význam, a to v otázke naplnenia predpokladov vzniku zodpovednosti

za škodu podľa ustanovenia § 89 zákona č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch v znení neskorších predpisov v spojení s § 373 Obchodného zákonníka, a preto nespĺňajú kritériá odôvodnenia rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 OSP, nepovažuje ústavný súd za nelogický ani arbitrárny.

Pre stanovenie výšky preukázanej škody bolo tiež dôležité posúdenie hodnoty akcií sťažovateľky. Najvyšší súd konštatoval iba formálnu reakciu všeobecných súdov na nevykonanie dokazovania znaleckým posudkom navrhnutým dovolateľom. Dovolací súd nepovažoval za dostačujúci odkaz odvolacieho súdu na poučenie podľa § 120 ods. 1 a 4 OSP. Podľa jeho názoru bolo doplnenie dokazovania riadne navrhnuté dovolateľom, a preto sa mal odvolací súd s týmto návrhom riadne vysporiadať. Ústavný súd ani v tejto časti odôvodnenia najvyššieho súdu neregistruje známky nelogickosti, arbitrárnosti či zmatečnosti.

Ústavný súd ďalej konštatuje, že polemika sťažovateľky s právnym a skutkovým názorom najvyššieho súdu stavia ústavný súd do pozície bežnej prieskumnej inštancie všeobecného súdnictva, ktorý by podľa jej názoru mal vec opätovne posúdiť a stotožniť sa s jej skutkovým a právnym posúdením veci.

Úlohou ústavného súdu v konaní o sťažnosti nie je rozvíjať, prípadne potvrdzovať správnosť právneho záveru najvyššieho súdu. V súlade so sebaobmedzovaním vlastných zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré sú rovnako povolané chrániť základné práva a slobody, ústavný súd konštatuje, že v napadnutom rozhodnutí najvyššieho súdu nevzhladol žiadnu skutočnosť, ktorá by mala alebo mohla mať za následok porušenie označených práv sťažovateľky.

K sťažovateľkou namietaným dôvodom prípustnosti dovolania ústavný súd uvádza, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd

a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

Najvyšší súd ústavne konformným spôsobom odôvodnil, prečo považuje podané dovolanie za procesne prípustné, pričom argumentáciu sťažovateľky odôvodňujúcu porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd vyhodnotil ako nedostatočnú na to, aby na jej základe bolo možné v prípade prijatia sťažnosti na ďalšie konanie zistiť spojitosť medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením označených práv.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným (m. m. I. ÚS 313/2010, II. ÚS 134/09). Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajského súdu takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd k veci ešte dodáva, že namietaným uznesením najvyššieho súdu sa nerozhodlo meritórne o uplatnenom nároku sťažovateľky, súdne konanie sa vrátilo do štádia prvostupňového konania na okresnom súde, ktorý bude v súlade s názorom dovolacieho súdu vykonávať ďalšie dôkazy na dostatočné zistenie skutkového stavu. K vykonávaniu

dôkazov sa sťažovateľka bude môcť v konaní vyjadriť za tých istých podmienok ako druhý účastník konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. mája 2015